

REFERAT RÅDSMÖTE 2 2018

Tid: 22-24 augusti 2018. Mötet arrangerades i samband med seminariet **Stöd och service utifrån behov och rättigheter – oavsett var man bor.**
Se särskilt program: <https://nordicwelfare.org/evenemang/stod-och-service-utifran-behov-och-rattigheter-oavsett-var-man-bor/>

Plats: [Pissassarfik](#), nationellt funktionshindercenter, Sisimiut, Grönland
Boende: [Sjömanshemmet](#) och [Pissassarfik](#) i Sisimiut

Deltagare

Rådsmedlemmar

Leif	Olsen	VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd	Danmark
Sif	Holst	Danske Handicaporganisationer	Danmark
Doris	Bjarkhamar	Almannamálaráðið/Socialministeriet	Färöarna
Tóra	við Keldu	MEGD	Færøerne
Martha	Abelsen	Socialstyrelsen Grønland	Grønland
Karina Ivalo	Kleist	Socialstyrelsen Grønland	Grønland
Thuridur Harpa	Sigurdardóttir	Öryrkjabandalag Íslands (ÖBI)	Island
Rún	Knútsdóttir	Velferðarráðuneyti / Ministry of Welfare	Island
Eva	Buschmann	FFO	Norge
Åse Kari	Haugeto	Barne- ungdoms of familiedirektoratet	Norge
Elisabeth	Wallenius	Funktionsrätt Sverige	Sverige
Ola	Balke	Myndigheten för delaktighet	Sverige
Karin	Flyckt	Socialstyrelsen	Sverige
Gunilla	Lindqvist	Ålands landskapsregering	Åland
Susanne	Broman	Ålands handikappförbund r.f.	Åland

Sekretariat

Anna	Dahlberg	Nordens välfärdscenter	Norden
Joakim	Johansson	Nordens välfärdscenter	Norden
Maria	Montefusco	Nordens välfärdscenter	Norden
Nina	Sténs	Nordens välfärdscenter	Norden

Referat

Torsdag 23 augusti

Besök vid Tilioq, Handicaptalsmanden

Handicaptalsmanden Christina Johnsen, presenterade den nya verksamheten som öppnades officiellt i februari 2018.

Mer information om Tilioq: <https://tilioq.gl/da/>

Besök och rundvisning av det landstäckande handicapcentret Pissassarfik

Elna Söndergaard och Claus Heldal presenterade centret.

Mer information om Pissassarfik kommer under hösten att publiceras här: <http://pissassarfik.gl/>

1. Presentationsrunda

Mötet öppnades av ordförande Ola Balke, Myndigheten för delaktighet, Sverige. Alla presenterade sig.

2. Genomgång av referat från Rådsmöte 1 2018 i Stockholm

Inga kommentarer till referatet från mötet i Stockholm. Maria Montefusco redogjorde för de punkter på "att-göralistan" som inte är åtgärade.

- bereder ett förslag till att fortsätta uppmärksamma problematiken kring nationella prov och elever med nedsatt syn och/eller andra funktionsnedsättningar.
- tillsammans med Kalle Könkkölä bereda ett förslag till fortsatt fokus på temat.
- följa utvecklingen och så snart som möjligt ordna ett möte med den beslutade arbetsgruppen för harmonisering av byggregler

Dessa aktiviteter flyttas med till 2019. Karin Flyckt kommenterade att frågan som rör kris och katastrofberedskap aktualiserats i Sverige under årets sommar med rekordvärme, bränder och i samband med det flera evakueringssituationer. Få kommuner har planer för evakuering av exempelvis gruppbostad.

3. Hänt sedan sist

Mötesdeltagarna redogjorde för aktuella saker från länderna, se anteckningar efter referatet. Rådsmedlemmarna uppmuntras vid denna punkt att uppdaterar samtidigt information som finns om nationell politik på Nordens välfärdscenters hemsida:

<https://nordicwelfare.org/funktionshinder/funktionshinderspolitik-i-norden/>)

4. Samarbete med det svenska ordförandeskapet för Nordiska ministerrådet 2018

Det har inte varit någon officiell kontakt mellan Funktionshindersrådet och det svenska ordförandeskapet för Nordiska ministerrådet. Dock har Sverige genom sitt ordförandeskap i det internationella ledarskapsnätverken International Initiative for Mental Health Leadership och International Initiative for Disability Leadership (IIMHL och IIDL), där Myndigheten för Delaktighet ansvarat för funktionshinderssidan, kopplat samman detta med det nordiska samarbetet. Därav fanns nordiska perspektiv integrerade i programmet vid nätverksmötet i Stockholm där också Funktionshindersrådets medlemmar deltog i maj. Ola Balke återkommer till detta under punkt 10.

5. Samarbete med det kommande isländska ordförandeskapet för Nordiska ministerrådet 2019

Rún Knútsdóttir från Valfärdsministeriet i Island berättade om fokus och preliminärt kalendarium för sektorerna för social- och hälsopolitik, arbetsliv och jämställdhet (mellan kön). Det isländska ordförandeskapet kommer att hålla ett starkt fokus på barn. Ett treårigt prioriteringsprojekt kommer att handla om barnets första 1000 dagar med särskild tonvikt på tidiga insatser. Det blir också i enlighet med Könbergsrapporten ett toppmöte och konferens om psykisk hälsa.

Några relevanta datum för 2019:

- 28 mars nordiskt toppmöte och konferens om psykisk hälsa i Reykjavik.
- 4-5 april nordisk konferens om arbetsliv på temat Future of work, markerar ILO:s 100-årsjubileum i Reykjavik
- 28-29 maj ÄK-S och ÄK-JÄM i Stykkishólmur
- 30 maj konferens om fattigdom i Stykkishólmur
- 1 september konferens om processen och situationen 2 år efter #metoo i reykjavik
- I september arrangeras också en konferens om jämställdhet i Torshavn
- I vecka 44, månadsskiftet oktober/november håller Nordiska rådet session i Stockholm. 2019 kommer ministerrådet att redogöra för funktionshindersområdet.

6. Ministerrådets handlingsplan, status för handlingsplanens aktiviteter inklusive funktionshindersperspektiv i Nordiska ministerrådets verksamhet.

Samtliga deltagare fick ett exemplar av ministerrådets nya handlingsplan. Handlingsplanen översätts till alla nordiska språk och engelska. Den grönländska språkversionen är försenad.

Nyhet om handlingsplanen på norden.org:

<http://www.norden.org/sv/aktuellt/nyheter/ny-handlingsplan-till-foermaan-foer-personer-med-funktionsnedsaettning-i-norden>

Enligt Funktionshindersrådets mandat ska rådsmedlemmarna bidra till utveckling av och genomförande av aktiviteterna i planen. Dock kan det bli för omfattande att alla rådsmedlemmar ska följa upp hela planen. Maria Montefusco presenterade några av punkterna i den första uppföljningen av aktiviteterna i handlingsplanen.

Flera rådsmedlemmar uttrycker att det är svårt att få överblick över uppdraget kring handlingsplanen. Det är dock viktigt att rådsmedlemmarna involveras i planering, genomförande och evaluering av planen. Av förekommen anledning redogör sekretariatet därför nedan för handlingsplanens utvecklingsprocess och i vilka skeden som rådsmedlemmarna involverats i utveckling av planen (på grund av tidsbrist redogjordes inte under rådsmötet):

- 2015-2017: Funktionshindersrådets medlemmar deltog i utveckling och genomförande av aktiviteterna i handlingsplanen som var i kraft till och med 31 december 2017.
- Mars-september 2017: rådsmedlemmarna deltar i evalueringen av den föregående planen. Evaluering omfattar en enkätundersökning till flera målgrupper, två utvärderande seminarier och ett 20-tal intervjuer.
- 27 november 2017: ett arbetsmöte om fortsatt nordiskt samarbete om funktionshinder arrangerades med utgångspunkt i evalueringen, en inriktning som beslutats av ÄK-S, och ett första förslag från Nordens välfärdscenter och ministerrådets sekretariat. Vid mötet deltog rådsmedlemmar och en bred grupp deltagare från ministerrådets sekretariat inklusive kontoren i baltikum, funktionshindersorganisationer som har nordiskt samarbete med flera.
- 28 november: Rådsmöte 2 2017 med fortsatt fokus på innehållet i den kommande handlingsplanen.
- 1 december-22 mars: fortsatt förankring och utveckling av aktiviteter i handlingsplanen med utgångspunkt i ÄK-S beslut om inriktning, rådsmedlemmarnas inspel i november och dialoger med sektorer, bland annat ÄK-A, K samt rådgivare för NSK, ÄK-Näring och ÄK-regionalpolitik.
- 22 mars: den nya handlingsplanen antogs av Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik, MR-S.

Rådsmedlemmarna hade inför mötet ombetts att engagera sig i arbetsgrupper kring handlingsplanens nio aktiviteter. Några hade också angivit vilket/vilka politikområden de kan tänka sig engagera sig mer i.

Engagemang i arbetsgrupp för en aktivitet i handlingsplanen och för ett politikområde kan till exempel innebära:

- Bidra till området med kunskap och erfarenheter
- Skriva bidrag till kunskapsinsamlingar, rekommendationer eller identifiera goda exempel till rapport, hemsida eller konferens
- Delta vid expertmöten eller andra möten
- Representera funktionshindersrådet vid möten med beslutsfattare på nordisk nivå, till exempel rådgivare för samarbetsprogram eller ämbetsmannakommittémöten för engagemang i en viss sektor

Rådsmedlemmar engagerades i arbetsgrupper. Dessa kommer att kontaktas av sekretariatet ad hoc i förhållande till de olika aktiviteternas processer.

Tabell över rådsmedlemmar i arbetsgrupper:

Aktiviteter i handlingsplanen	Arbetsgrupp
1.1 Implementering UNCRPD	Leif Olsen, Bryndís Snaebjörnsdóttir, Karin Flyckt, Pirkko Mahlamäki, Päivi Nurmi-Koikkalainen, Vigdis Endal
1.2 Urfolk	Karin Flyckt, Kalle Könkkölä, Sanna Ahola
1.3 Barn och unga	Bryndís Snaebjörnsdóttir, Anne-Merete Kissow, Sanna Ahola, Pirkko Mahlamäki, Tóra ved Keldu, Leif Olsen
2.1 Integrering av funktionshindersperspektiv i Nordiska ministerrådets verksamhet	Bryndís Snaebjörnsdóttir, Kalle Könkkölä, Päivi Nurmi-Koikkalainen,
2.2 Universell utformning	Gunilla Lindqvist, Susanne Broman, Sif Holst, Bryndís Snaebjörnsdóttir, Karin Flyckt, Kalle Könkkölä, Ola Balke, Rún Knútsdóttir, Leif Olsen
2.3 Inkluderande arbetsliv i Norden	Anni Sørensen, Bryndís Snaebjörnsdóttir, Pirkko Mahlamäki, Eva Buschman, Þuríður Harpa Sigurðardóttir, Leif Olsen
3.1 Integrering av funktionshindersperspektiv i nordiskt samarbete om gränshinder	Pirkko Mahlamäki, Þuríður Harpa Sigurðardóttir
3.2 Studentmobilitet och funktionshinder	Bryndís Snaebjörnsdóttir, Pirkko Mahlamäki,
3.3 Samhälls och stadsplanering som stöttar fri rörlighet för alla	Bryndís Snaebjörnsdóttir, Kalle Könkkölä, Pirkko Mahlamäki, Ola Balke, Leif Olsen
Tvärgående perspektiv	Pirkko Mahlamäki, Päivi Nurmi Koikkalainen

Beslut: Arbetsutskottet återkommer med ett förslag till kommentar till ÄK-S som sänds med rapporten till ÄK-S höstmöte.

7. Nordens välfärdscenters verksamhet inklusive status för revidering av stödordningen för funktionshindersorganisationernas nordiska samarbete

Anna Dahlberg redogjorde för Nordens välfärdscenters verksamhet sedan sista rådsmötet. Anna Dahlberg hade också med en hälsning från Nordens välfärdscenters nya direktör Eva Franzén som ser fram emot att lära känna Funktionshindersrådets verksamhet.

Nordens välfärdscenter kommer att återkomma till rådsmedlemmarna under hösten med mer information om stödordningen.

Mer information om nordens välfärdscenters arbete på funktionshindersområdet: <https://nordicwelfare.org/funktionshinder/>

8. Förslag till strategi och verksamhetsplan 2018-22

Ola Balke presenterade ett förslag till dokument för strategi och verksamhetsplan. Dokumentet kan till exempel brukas av rådsmedlemmar som ska berätta om rådet och vid redogörelse för bland annat ÄK-S.

Beslut: Rådet antog dokumentet som kompletteras med aktivitetsplan för 2019 och uppdateras löpande inför varje år.

Rapportering till FN

Handikapporganisationernas Nordiska Råd (HNR) hade tagit initiativ till ett "möte i mötet" om rapportering till FN.

Mötesdeltagarna från respektive land presenterade:

1. **status** (om/när man rapporterat/när nästa gång),
2. **positiva erfarenheter** med rapporteringen (effekter),
3. och **utvecklingsområden** (kan vara både vad gäller politik som behövs men också brister i processen)

Medlemmar i HNR, Grönländska funktionshindersorganisationer, HNR, KNIPK, Pissassarfik, Naalakkarsuisut, Pissassarfik, Tilioq och andra relevanta gäster från Grönland erbjöds att delta i möte. Nordens välfärdscenter sammanställer ett referat och uppdaterar sin webbplats i enlighet med vad som rapporterades vid mötet.

Nordens välfärdscenters samlingsida för ländernas rapportering: <https://nordicwelfare.org/funktionshinder/fns-konvention-om->

[rattigheter-personer-med-funktionsnedsattning/de-nordiska-landernas-rapportering-till-fn/](#)

9. Mötes- och aktivitetsplan för 2019

Ola Balke presenterade tillsammans med Rún Knútsdóttir de aktiviteter och datum som kan vara relevanta för rådsmöten 2019.

Leif Olsen påminde också om den nordiska forskningskonferens som arrangeras av Nordic Network of Disability research 8-10 maj i Köpenhamn.

Maria Montefusco kommenterade att det kan bli en projektaktivitet om studentmobilitet i samband med forskningskonferensen i Köpenhamn.

Montefusco meddelade också att ministerrådet kommer att redogöra för funktionshinderssamarbetet vid Nordiska rådets session som genomförs i Stockholm i månadsskiftet oktober-november 2019. Det blir antingen en muntlig redogörelse i plenum eller en utskottsbehandling med beslut i plenum utan redogörelse från minister på plats.

Preliminär mötesplan för 2019:

- Rådsmöte 1 27 eller 29 mars i Reykjavik i samband med isländska ordförandeskapets konferens om psykisk hälsa och toppmöte om psykiatri.
- Rådsmöte 2 i Stockholm i månadsskiftet oktober/november i samband med Nordiska rådets session

Andra möjliga möten/aktiviteter:

- Aktivitet 5 april i Reykjavik samband med MR-A:s konferens future of Work som arrangeras för att markera ILO:s 100-årsjubileum
- Aktivitet 7 eller 11 maj i Köpenhamn i samband med NNDR-konferensen
- Aktivitet i september i Reykjavik i samband med ÄK-JÄM:s konferens som markerar 2 år efter #metoo

Ola Balke föreslog att de två teman som påbörjats 2018, stöd och service i centrum och periferi samt disability leadership, flyttas med till 2019.

Beslut: AU och sekretariatet återkommer med konkret förslag på mötesplan 2019 så snart det isländska ordförandeskapet för ministerrådet och presidiet för Nordiska rådet fastställt kalendern.

10 Övriga frågor

Ola Balke informerade om möjlighet att fortsätta samarbetet inom det internationella nätverket om disability leadership. Det fanns intresse bland övriga medlemmar.

Beslut: Ola Balke återkommer med ett förslag om hur man kan fortsätta ett nordiskt samarbete i förhållande till IIDL.

11 Genomgång av beslut och avslutning

Ola Balke summerade och avslutade mötet.

Fredag 24 augusti

Seminarium på kulturcentret Taseralik:

<https://nordicwelfare.org/evenemang/stod-och-service-utifran-behov-och-rattigheter-oavsett-var-man-bor/>

Besök vid institutionen Gertrud Rasks Minde

Rådsmedlemmarna erbjöds möjlighet att besöka en av Grönlands institutioner för barn och unga med funktionsnedsättning.

Mer information:

<https://www.uupi.gl/da/Institutioner/Handicapinstitutioner/Gertrud-Rask-Minde>

Att göra till nästa möte:

Arbetsutskott och sekretariat:

- återkommer med ett förslag till kommentar till ÄK-S som sänds med uppföljningsrapporten av handlingsplanen till ÄK-S höstmöte.
- förbereder ett förslag till mötes- och aktivitetsplan för 2019 som behandlas av Funktionshindersrådet via E-post.
- Kompletterar strategidokumentet med aktivitetsplan för 2019 så snart en sådan finns
- Bereder förslag om hur man kan fortsätta ett nordiskt samarbete i förhållande till IIDL.
- bereder ett förslag till att fortsätta uppmärksamma problematiken kring nationella prov och elever med nedsatt syn och/eller andra funktionsnedsättningar.
- tillsammans med Kalle Könkkölä bereda ett förslag till fortsatt fokus på temat.
- följa utvecklingen och så snart som möjligt ordna ett möte med den beslutade arbetsgruppen för harmonisering av byggregler

Rådsmedlemmar:

- engagerar sig i arbetsgrupper kring de nio aktiviteterna i ministerrådets handlingsplan efter förfrågan från sekretariatet
- besvarar förfrågningar från sekretariat och arbetsutskott

Mötet avslutas

Ola Balke
Ordförande

Maria Montefusco
sekreterare